

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “УКРАЇНА МІЖ СХОДОМ ТА ЗАХОДОМ”

Наукова конференція “Україна між Сходом та Заходом”, організована кафедрою україністики Варшавського університету, відбулася 6-7 листопада 2008 р. У конференції взяли участь 25 відомих польських та українських науковців. У вступному слові проф. С.Козак окреслив сферу тематичних зацікавлень конференції, посол України в Республіці Польща О.Моцик наголосив на великому значенні цих конференцій у розвитку українсько-польських культурних та наукових взаємин. На першій секції розглядалася проблема “Україна між Сходом та Заходом” у широкому політично-історично-релігійному контексті (головував В.Брюховецький). Виступ С.Козака був присвячений впливу культури Сходу та Заходу на формування тотожності й ідентичності українського суспільства. Посилаючись на ідеї відомих дослідників, доповідач ствердив, що елементи візантійської та латинської культур з’єдналися на українських землях у неподільну культурно-світоглядну цілість, що помітно в українському фольклорі, літературі та національній міфології. П.Кроль розглянув проблему політично-світоглядної орієнтації Козаччини в контексті впливів Москви та Речі Посполитої. Б.Гудь виступив із доповіддю про складні релігійні взаємини на території Волині та Підляшшя після 1935 р. Полонізаційну політику, яка реалізувалась, зокрема, у релігійних репресіях та актах знищення православних церков, дослідник уписав у ширший план проблем пограниччя культур Сходу та Заходу.

Друга секція була присвячена впливам Сходу та Заходу на українські мистецькі й освітні традиції (головував С.Козак). В.Брюховецький охарактеризував ідею нової моделі освіти як основу реформи Києво-Могилянської академії. Ця реформа є синтезом досвіду західних університетів з елементами навчальної системи, притаманної східним університетам. Тобто реформа має бути своєрідним продовженням започаткованого Петром Могилою прагнення до створення освіти, відкритої для впливів різних культур та мов. Проблему впливів Сходу та Заходу на українське мистецтво порушив В.Александрович. Доповідач наголосив, що з погляду найважливіших архітектурних та мистецьких напрямків Україна належить до культурної сфери східної Європи, пов’язаної із греко-візантійською традицією. Вплив західного мистецтва, за словами В. Александровича, можна помітити лише в детальних композиційних елементах та мотивах, запозичених із західноєвропейського мистецтва. Л.Грицик виступила з доповіддю про українські орієнталістичні дослідження та їхній вплив на розвиток українського літературознавства, окреслила процес пробудження української національної свідомості, інспірацією для якого була, зокрема, саме літературна творчість Сходу. Орієнтальні зацікавлення можна, за словами Л.Грицик, помітити у творчості М.Хвильового та А.Кримського.

Третю секцію (голова В.Назарук) можна окреслити як спробу вписати проблематику “України між Сходом і Заходом” у широкий літературознавчо-культурний план. “Апокрифи в українській літературі – діалог між Сходом і Заходом” – тема доповіді Я.Мельник, в якій йшлося про вплив латинської та візантійської культур на староруську апокрифічну традицію. На прикладі твору Т.Шевченка “Марія” Я.Мельник показала широке поле можливостей, яке апокрифічна традиція відкриває перед літературознавчим аналізом сучасних текстів. В.Соболь проаналізувала барокову перекладну літературу як посередника між культурою Сходу та Заходу. Вона наголосила на тому, що епоха українського бароко – це своєрідний апогей синтезу елементів латинської та греко-візантійської культур, доказом чого є створення Києво-Могилянської академії. Я.Гарасим виступив із рефератом про фольклористичну концепцію Ф.Колесси в контексті тогочасної

європейської науки. Постать видатного дослідника козацьких дум, засновника кафедри фольклористики Львівського університету, була претекстом для вписання української фольклористики ХІХ ст. у ширший контекст європейських досліджень.

Другий день конференції розпочався доповіддю *Л.Сеника*, присвяченою проблемі України між Сходом та Заходом у творах Івана Франка (голова сесії Я.Мельник). *К.Якубовська-Кравчик* висвітлювала питання поезії Тараса Шевченка в контексті європейських визвольних ідей. Говорячи про проблему Європи в публіцистичних творах М.Хвильового, *А.Новацький* наголосив на тому, що саме Хвильовий створив концепцію психологічної Європи, тобто прозахідного, європейського спрямування української культури та літератури. *О.Астаф'єв* проаналізував європейський контекст української літератури післявоєнного періоду. Доповідач зіставив концепції Європи, створені М.Кундерою, К.Викою і Ч.Мілошем, та виклав ідеї українських еміграційних дискусій, які точилися на сторінках періодичних видань "Ми" та "Українська хата". *О.Астаф'єв* нагадав також про культурні зв'язки між українським середовищем письменників і науковців та паризькою "Культурою" Гедройця. *В.Назарук* виступив із доповіддю про європейський вимір творчості Б.-І. Антонича. Доповідач наголосив на своєрідному синтезі елементів Сходу та Заходу у творчості Антонича і проаналізував головні дискурси українського модернізму. У своїй доповіді "До питання компаратистики перекладу – українські та польські переклади повісті Лонгоса "Дафніс та Хлоя" *І.Макар* проаналізувала чергові переклади твору, починаючи з 1936 р.

Головою другої секції був Г.Мотика, а першим доповідачем виступив *Л. Ясіна* з доповіддю "Дискурс польсько-української історії і масова культура". Порівнюючи польські та українські фільми, що з'явилися після 1991 р., він зосередився передусім на фільмі "Вогнем та мечем" і "Україна – народження нації" Є.Гофмана та на біографічному фільмі О.Янчука про Андрія Шептицького, а також на фільмі М.Мащенка "Богдан Хмельницький". Доповідь *Т.Стриєка* була присвячена культурно-географічному зображенню України в українській історіографії ХХ ст. Темою доповіді *В.Макара* були українсько-канадські взаємини.

С.Козак запропонував дискусію на тему "Україна між Сходом та Заходом – сьогодні і завтра", в якій узяли участь вчені, аспіранти і студенти.

Польща (м. Варшава)

*Катажина Якубовська-Кравчик,
Марта Замбжицька*

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО В КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

12-14 лютого цього року в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на виконання Указу Президента України № 343 / 2008 "Про відзначення 170-річчя від дня народження Павла Чубинського" відбулася VII Міжнародна наукова конференція "Українська культура в історичному розвитку й державотворенні", присвячена видатному фольклористові, етнографу, краєзнавцю, дослідникові українського звичаєвого права, автору слів державного гімну України Павлові Платоновичу Чубинському. Конференції пам'яті Чубинського, започатковані ще взимку 2002 р. кафедрою фольклористики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Бориспільським ліцеєм "Дизайн-освіта" імені Павла Чубинського, проводяться щороку. Цього разу співorganizаторами події виступили Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, кафедра фольклористики Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка, юридичний факультет КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, Музей народної архітектури та побуту України